

EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

a art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, articol potrivit căruia „ *Inspectorii judiciari nu pot efectua cercetarea disciplinară sau orice alte lucrări care privesc judecători sau procurori din cadrul instanțelor ori parchetelor unde inspectorul a funcționat. În acest caz, dosarul se repartizează altui inspector judiciar, în mod aleatoriu, cu respectarea dispozițiilor art. 73* ”.

1. Cu privire la condițiile de admisibilitate a cererii de sesizare a Curții Constituționale, învederăm că, prin art. 29 alin. (1)-(3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, s-au prevăzut următoarele: „(1) *Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia. (2) Excepția poate fi ridicată la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi ridicată de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă. (3) Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”.

Din interpretarea dispozițiilor legale anterior menționate rezultă că admisibilitatea cererii de sesizare a Curții Constituționale este condiționată de îndeplinirea cumulativă a patru cerințe, stipulate în mod expres de art. 29 alin. (1)-(3) din Legea nr. 47/1992, respectiv:

- starea de procesivitate, în care ridicarea excepției de neconstituționalitate apare ca un incident procedural creat în fața unui judecător sau arbitru, ce trebuie rezolvat premergător fondului litigiului;
- activitatea legii, în sensul că excepția trebuie să privească un act normativ, lege sau ordonanță ori o dispoziție dintr-o lege sau ordonanță, după caz, în vigoare;
- prevederile care fac obiectul excepției să nu fi fost constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale;
- interesul procesual al rezolvării prealabile a excepției de neconstituționalitate.

Transpunând dispozițiile legale anterior menționate la cauza pendinte, opinăm că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a cererii, respectiv:

-excepția de neconstituționalitate a art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare este invocată în fața instanței investite cu soluționarea recursului exercitat de Inspekția Judiciară împotriva Hotărârii nr.....2020 pronunțată de Secția pentru procurori în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii;

-excepția vizează o dispoziție dintr-o lege în vigoare, respectiv art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare;

-art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare nu au fost constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale, așa cum rezultă din datele inserate pe site-ul www.ccr.ro la secțiunea *Decizii de admitere* (anexăm rezultatul verificărilor);

-Inspekția Judiciară este parte în prezenta cauză, respectiv are calitatea de recurent și are interes procesul al rezolvării prealabile a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În ceea ce privește examenul legăturii cu cauza, vă rugăm să observați că obiectul dosarului îl constituie recursul declarat de Inspekția Judiciară împotriva Hotărârii nr.... din 08.07.2020 emisă în dosarul nr.../P/2019 prin care, Secția pentru procurori în materie disciplinară a dispus admiterea excepției nulității absolute a rezoluției de exercitare a acțiunii disciplinare nr.... din data de 06.12.2019 și pe cale de consecință s-a constatat nulitatea acțiunii disciplinare formulată de Inspekția Judiciară împotriva pârâtului ..., procuror la Parchetul de pe lângă Judecătoria ..., pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **excepție invocată din oficiu raportat la situația de incompatibilitate prevăzută de art.72 alin.(2) din Legea nr.317/2004 a doamnei inspector-șef adjunct ..., care a confirmat rezoluția de exercitare a acțiunii disciplinare.**

În motivarea soluției au fost inserate următoarele: „Totodată, Secția reține că avizarea și confirmarea actelor întocmite de inspectorii judiciari sunt prevăzute și de dispozițiile art. 18 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspekție aprobat prin Ordinul nr. 136 din 11 decembrie 2018 al inspectorului-șef al Inspekției Judiciare, la alin. (12) fiind menționate persoanele care au atribuții de avizare și confirmare.

În prezenta cauză, din adresa Inspekției Judiciare (f. 119) rezultă că *rezoluția emisă în lucrarea nr. ... prin care s-a dispus admiterea sesizării prin exercitarea acțiunii disciplinare pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit. h) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor,*

republicată, față de procurorul ..., a fost confirmată de inspectorul-șef adjunct al Inspecției Judiciare, procurorul ..., aceasta semnând „pentru” inspectorul șef.

Se constată că inspectorul-șef adjunct ... a îndeplinit atribuțiile inspectorului-șef, conform art. 69 alin. (4) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „inspectorul-șef adjunct este înlocuitorul de drept al inspectorului-șef, ajută inspectorul-șef în activitatea de verificare și avizare a actelor și rezoluțiilor întocmite de către inspectorii judiciari și îndeplinește toate celelalte atribuții stabilite de inspectorul-șef.”

Din verificarea traseelor profesionale ale inspectorului-șef adjunct și ale pârâtului rezultă că procurorul ... a funcționat la Parchetul de pe lângă Tribunalul ..., în perioadele 1 noiembrie 1998-15 ianuarie 1999 (delegat), 15 ianuarie 1999-1 iulie 1999 și 15 martie 2009-15 ianuarie 2016 (numit).

Inspectorul-șef adjunct al Inspecției Judiciare, ... a funcționat la Parchetul de pe lângă Tribunalul ... în perioadele: 1 septembrie 2008 — 15 noiembrie 2009 (delegată), 15 noiembrie 2009 — 30 decembrie 2009 (numită), 30 decembrie 2009 - 15 iulie 2012 (procuror șef secție judiciară penală), 15 iulie 2012 - 23 septembrie 2013 (prim-procuror adjunct).

Unul dintre principiile fundamentale care guvernează activitatea Inspecției Judiciare este cel al imparțialității și independenței inspectorilor, principiu detaliat în dispozițiile art. 72 alin. (1) și (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia „Inspectorii judiciari își desfășoară activitatea în mod independent și imparțial” și „Inspectorii judiciari nu pot efectua cercetarea disciplinară sau orice alte lucrări care privesc judecători și procurori din cadrul instanțelor ori parchetelor unde inspectorul a funcționat. În acest caz, dosarul se repartizează altui inspector judiciar, în mod aleatoriu, cu respectarea dispozițiilor art. 73”..... **Din interpretarea stricto sensu a acestui text, rezultă că interdicția în sarcina inspectorilor judiciari de a efectua cercetarea disciplinară sau orice alte lucrări față de magistrații din cadrul instanțelor sau parchetelor unde au funcționat, se analizează în raport cu toate unitățile la care au funcționat.**

Secția constată că inspectorul-șef adjunct ... și pârâtul ... au funcționat concomitent la Parchetul de pe lângă Tribunalul ..., în perioadele 15 ianuarie 2009 - 23 septembrie 2013, ... ocupând funcția de prim-procuror adjunct al Parchetului de pe lângă Tribunalul ..., pârâtul afându-se în subordinea acesteia.... Or, ar fi de neînțeles o astfel de excludere de la principiul imparțialității ce trebuie să guverneze întreaga procedură disciplinară a inspectorilor cu funcții de conducere ce intervin în această procedură, în diverse etape (avizarea și confirmarea actelor întocmite de către inspectorii judiciari).

Mai mult decât atât, actul de confirmare a rezoluției de exercitare a acțiunii disciplinare nu reprezintă o simplă formalitate, ci presupune o analiză a legalității și temeiniciei întregii proceduri disciplinare.

Pe cale de consecință, este evident că principiul imparțialității este aplicabil și celorlalți inspectori cu funcții de conducere din cadrul Inspecției Judiciare, inclusiv inspectorul-șef adjunct, și nu doar inspectorului-șef.

În același sens, Secția constată că nici dispozițiile art. 72 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, nici dispozițiile art. 9 alin. (1) și (2) din Regulament nu cuprind excepții în ceea ce privește aplicabilitatea principiului imparțialității, cu atât mai mult cu cât inspectorul-șef, inspectorul-șef adjunct și directorii de direcții sunt numiți dintre inspectorii care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege.

În aceste condiții, Secția constată că procedura confirmării rezoluției menționate de către inspectorul-șef adjunct ... s-a efectuat cu încălcarea principiului imparțialității ce guvernează activitatea Inspecției Judiciare, întrucât acțiunea disciplinară vizează un procuror de la o unitate de parchet în cadrul căreia a funcționat și inspectorul-șef adjunct.”

Or, având în vedere unul din motivele invocate/dezvoltate cu prilejul exercitării recursului ce constituie obiectul prezentului dosar, respectiv greșita interpretare și aplicare a art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă rugăm să constatați că, prevederile a căror neconstituționalitate o invocăm (art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare) au legătură cu cauza, pot influența modalitatea de soluționare a recursului, hotărârea instanței de contencios constituțional poate influența soluția.

În acest sens, învederăm că, într-o speță similară a fost admisă cererea formulată de Inspeția Judiciară și a fost sesizată Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.72 alin.(2) din Legea nr.317/2004, respectiv prin încheierea finală din 16.11.2020 emisă în dosarul nr... (anexăm detaliile dosarului nr... listate de pe site-ul www.scj.ro)

2. În ceea ce privește **fondul excepției**, susținem neconstituționalitatea textului de lege prin raportare la art. 1, alin. 3 și 5, art. 16, alin.2 și art. 20 din Constituția României și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu referire la claritatea și lipsa de previzibilitate a normei legale, apreciind că textul nu este suficient de clar și previzibil și că nu respectă prevederile constituționale și prevederile art. 6 CEDO menționate anterior.

Ca **situație factuală**, învederăm că, la data de 06.12.2019, Inspeția Judiciară, prin rezoluția nr.... a admis sesizarea privind exercitarea acțiunii disciplinare față de domnul procuror ..., procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria ..., pentru săvârșirea abaterii disciplinare prev. de art.99 lit. h) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată și a sesizat Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară.

În motivarea acțiunii, în esență, s-a reținut că procurorul ... nu a soluționat un număr de ... dosare (... repartizate la urmărire penală proprie, din care ... preluate

de Parchetul de pe lângă Tribunalul ... și ... repartizate la supravegherea cercetării penale în vederea adoptării soluției, din care ... dosare cu propunere de trimitere în judecată, ... dosare cu propunere de trecere a cauzei de la un organ de cercetare penală la altul, ... dosare cu propunere de renunțare la urmărire penală și ...cu propunere de clasare), respectiv a soluționat cu depășirea termenelor legale/rezonabile un număr de ... dosare (1 dosar repartizat la urmărire penală proprie și ... dosare repartizate la supravegherea cercetării penale, din care ... dosar soluționat prin rechizitoriu și ... dosare soluționate prin declinare).

Cauza a fost înregistrată sub nr. ....

La termenul din 08.07.2020, Secția pentru procurori în materie disciplinară a pus din oficiu, în discuția părților exceptia nulității absolute a acțiunii disciplinare întrucât rezoluția de exercitare a acțiunii disciplinare a fost confirmată de către doamna inspector-șef adjunct ..., aflată în situația de incompatibilitate prevăzută la art. 72 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 și art. 9 alin. (1) și (2) din Regulamentul privind efectuarea lucrărilor de inspecție.

Prin Hotărârea nr... din 08.07.2020 emisă în dosarul nr..., Secția pentru procurori în materie disciplinară a dispus admiterea excepției nulității absolute a rezoluției de exercitare a acțiunii disciplinare nr.... din data de 06.12.2019 și pe cale de consecință a fost constatată nulitatea acțiunii disciplinare formulată de Inspecția Judiciară împotriva pârâtului ..., procuror la Parchetul de pe lângă Judecătoria ..., pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. h) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

La data de 13.08.2020, Inspecția Judiciară prin reprezentant legal a declarat recurs împotriva Hotărârii .../08.07.2020 pronunțată în dosarul nr.... al Consiliului Superior al Magistraturii - Secția pentru procurori în materie disciplinară, cauza fiind înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție-Complețul de 5 judecători, sub numărul ...

Deși prin art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare s-a prevăzut că „*Inspectorii judiciari nu pot efectua cercetarea disciplinară sau orice alte lucrări care privesc judecători sau procurori din cadrul instanțelor ori parchetelor unde inspectorul a funcționat. În acest caz, dosarul se repartizează altui inspector judiciar, în mod aleatoriu, cu respectarea dispozițiilor art. 73*”, Secția pentru procurori în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii a făcut o extindere a acestor prevederi și în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor conferite de lege inspectorului-șef adjunct, respectiv cu privire la activitatea de confirmare a rezoluțiilor emise de inspectorii judiciari.

Învedereăm că dispozițiile art. 72 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 instituie o aparență de lipsă de imparțialitate *pentru inspectorii judiciari în cazul în care aceștia efectuează cercetarea disciplinară sau orice alte lucrări care privesc judecători sau procurori din cadrul instanțelor ori parchetelor unde inspectorul a*

funcționat, dispoziția constituind o garanție în ceea ce privește respectarea principiilor independenței și imparțialității.

O interpretare în sensul celor reținute de Secția pentru procurori în materie disciplinară, conform căreia incompatibilitatea reglementată prin art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 vizează și activitatea de confirmare/avizare etc. desfășurată de inspectorul-șef adjunct și pe cale de consecință inspectorul-șef, considerăm că nu asigură atingerea scopului reglementării (apărarea independenței și imparțialității inspectorilor judiciari), în special în cazurile în care obiectul acțiunilor disciplinare vizează activitatea desfășurată de un magistrat la o altă unitate/structură de parchet/instanță de judecată la care inspectorul-șef/inspectorul-șef adjunct nu a funcționat.

Mai mult, prin teza a II a aliniatului 2 al articolului 72 din Legea nr.317/2004 a fost reglementat remediul procesual al unei eventuale situații de incompatibilitate a inspectorilor judiciari, respectiv *repartizarea aleatorie a cauzei unui alt inspector judiciar, repartizare aleatorie care nu operează în cazul atribuțiilor exercitate de inspectorul-șef/inspectorul-șef adjunct.*

Opinia anterior exprimată nu a fost îmbrățișată de Secția pentru procurori în materie disciplinară, care a considerat că prevederile art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 operează și în cazul exercitării atribuțiilor de confirmare/avizare de către inspectorul-șef/inspectorul-șef adjunct.

Având în vedere cele anterior indicate opinăm că dispozițiile art.72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, legea trebuie să întrunească cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție, respectiv: **claritatea, precizia și previzibilitatea**. Respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu îndeplinește aceste cerințe, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016).

Instanța de control constituțional, prin Decizia nr. ... a statuat "*că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează.*"

Tot în acest sens este și Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010 a C.C.R., publicată în M. Of. nr. 584 din 17 august 2010, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că prevederile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 55/2002 sunt neconstituționale.

În susținerea lipsei de claritate și de previzibilitate a articolului 72 alin.2 din Legea nr.317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, învederăm că, și în jurisprudența sa, **Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO)** a statuat că, **legea trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea** (Cauza S.W. împotriva Marii Britanii, 7995 sau Cauza Cantorii împotriva Franței, 1996).

În acest sens, CEDO a remarcat că, nu poate fi considerată "lege" decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita și consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (Cauza Sissanis împotriva României, 2007).

Viciul de redactare al textului de lege menționat, constând în lipsa de corelare și de individualizare a tuturor situațiilor în care se aplică, respectiv atât atribuțiilor conferite inspectorii judiciari, cât și atribuțiilor inspectorului-șef/inspectorului-șef adjunct, apreciem că, afectează garanțiile constituționale referitoare la dreptul la un proces echitabil.

Totodată **CEDO a reținut că acest drept este un drept complex**, care are mai multe componente. Printre acestea se regăsește, astfel cum rezultă din jurisprudența mai sus amintită a Curții Europene a Drepturilor Omului, și **dreptul destinatarului normei de a fi informat într-o manieră lipsită de ambiguități asupra comportamentelor interzise, pe care este obligat să le evite**. Pentru ca acest drept să fie asigurat în mod efectiv, **enunțurile juridice trebuie să fie clare, precise și explicite, astfel încât să îl poată avertiza în mod inechivoc asupra gravității consecințelor nerespectării prescripțiilor legale cuprinse în acestea**. Or, **dispozițiile art. 72 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, republicată, nu respectă aceste cerințe esențiale de redactare**.

3. În conformitate cu dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ. solicităm suspendarea judecării cauzei pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională, urmând ca după comunicarea deciziei Curții (după publicarea în Monitorul Oficial al României) și retrimiteră dosarului instanței de judecată, judecarea cauzei să fie repusă pe rol.

În susținerea cererii de suspendare arătăm că, dacă în reglementarea anterioară suspendarea judecării cauzei intervenea de drept pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate în prezent, suspendarea judecării cauzei a devenit facultativă, nemaivând caracter obligatoriu, de drept.

Lipsa unei dispoziții procesuale exprese în sensul suspendării judecării cauzei în cazul admiterii cererii de sesizare a instanței de contencios constituțional cu excepția de neconstituționalitate, precum și abrogarea art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, care prevedea suspendarea de drept a judecării cauzei în intervalul de soluționare a excepției de neconstituționalitate, relevă intenția legiuitorului, manifestată în noile reglementări, de a nu impune cu

caracter obligatoriu, imperativ, de drept, luarea de către judecător a unei asemenea măsuri. În egală măsură, însă, aceste împrejurări nu pot să conducă la concluzia că instanța nu poate suspenda cursul judecării în cazul particular de suspendare facultativă, atunci când, în funcție de elementele cauzei, apreciază că măsura se impune, a statuat Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 1160 din 21 iunie 2016 pronunțată în recurs de Secția de a II-a civilă a ÎCCJ.

Rezultă astfel că, instanța de judecată care a sesizat CCR în vederea soluționării unei excepții de neconstituționalitate poate dispune suspendarea cauzei în care a fost invocată excepția, în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ., *"instanța poate suspenda judecata când dezlegarea cauzei depinde, în tot sau în parte, de existența ori inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecări."*

Considerăm că, *prin nesuspendarea judecării prezentului cauze până la soluționarea excepției de neconstituționalitate se favorizează una dintre părți, întrucât judecata se face conform prevederilor unei legi incerte în privința constituționalității și cu urmări iremediabile în executarea hotărârii astfel pronunțate.*

Față de cele expuse anterior, solicităm **admiterea sesizării Curții Constituționale a României cu excepția de neconstituționalitate a art. 72 alin. 2 din Legea nr. 317/2004, republicată și suspendarea judecării prezentei cauze până la soluționarea excepției de neconstituționalitate.**

În drept, invocăm dispozițiile art. 29 și urm. din Legea nr. 47/1992, art. 413 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ.

Depunem prezenta cerere în două exemplare, din care unul urmează a fi comunicat intimatului procuror ...

INSPECTOR ȘEF